

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

**АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТИ**

підготовки магістра

спеціальності 071 Облік і оподаткування

освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Силабус освітнього компонента АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ КОНТЕКСТИ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, освітньо-професійної програми Облік і оподаткування

Розробник: Анна САФАРОВА, доцент кафедри обліку і оподаткування, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:

Гарант ОП Облік і оподаткування

Мирослава КУЛИНИЧ

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування

протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Ірина САДОВСЬКА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування Другий (магістерський)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання – 1-ий
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 24 год.
		Практичні – 30 год.
		Самостійна робота – 58 год.
Консультації – 8 год.		
Форма контролю: залік		
ІНДЗ: немає		
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові – [Сафарова Анна Таджидінівна](#)
Науковий ступінь – кандидат економічних наук
Вчене звання – доцент
Посада – доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактна інформація: +38-050-674-35-63, Safarova.Ann@eenu.edu.ua
Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент Адміністрування податків: вітчизняний і міжнародний контексти спрямований на формування у студентів фахових знань та вмій щодо організації та здійснення адміністрування податків, налагодження відносин між платниками податків та органами податкової служби, відповідальності суб'єктів податкового процесу.

2. Пререквізити. Постреквізити.

2.1. Пререквізити. Передумовами вивчення даного освітнього компонента є вивчені дисципліни освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також дисципліни магістерського рівня, як Ділова комунікація іноземною мовою, Сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності, які викладаються паралельно із цією дисципліною.

2.2. Постреквізити. Освітній компонент є передумовою вивчення таких освітніх компонент, як Консалтинг у сфері обліку, аналізу, аудиту і оподаткування, Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця, Організація обліку, аналізу, контролю та оподаткування, Облік і оподаткування міжнародних операцій. Вивчення освітнього компонента сприятиме кращому виконанню кваліфікаційної роботи магістра в частині дослідження адміністрування податків та зборів в Україні, а також проведення порівняльної характеристики із зарубіжними країнами.

3. Мета і завдання освітнього компонента. *Мета* освітнього компонента – набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок з адміністрування

податків і зборів на підприємствах, в організаціях і установах України з урахуванням умов сучасності та досвіду розвинених країн світу.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти)» є:

- вивчення порядку адміністрування податків та зборів;
- роз'яснення процедури обліку платників податків у контролюючих органах;
- ознайомлення з інформаційно-аналітичним забезпеченням діяльності державної податкової служби та організацією консультування платників податків;
- освоєння методики визначення сум податкових та грошових зобов'язань платника податків;
- ознайомлення із сучасними інтернет-технологіями при адмініструванні податків;
- розкриття процедури приймання та обробки податкової звітності у ДПС та податкового контролю у системі адміністрування податків та зборів;
- роз'яснення порядку проведення перевірок органами державної податкової служби;
- розгляд адміністрування податкового боргу платників податків;
- роз'яснення можливої відповідальності за порушення податкового законодавства;
- ознайомлення із міжнародним досвідом адміністрування податків і зборів.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення освітнього компонента Адміністрування податків: вітчизняний і міжнародний контексти відповідно до освітньо-професійної програми здобувач освіти набуває таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (Теми 3, 6, 7, 8, 9).

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (Теми 3, 5).

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (Теми 2, 8, 10).

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті (Теми 8, 10).

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (Теми 1, 3, 5, 9).

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (Тема 4).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (Тема 7).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору (Теми 1, 2, 4, 10).

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (Теми 2, 3, 5, 6, 8, 9).

Програмні результати навчання

ПР08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства (Теми 1, 2, 4, 10).

ПР11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання (Тема 6).

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (Теми 2, 3, 5, 8, 9).

ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями (Теми 1, 3).

ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення (Тема 7).

5. Освітня карта освітнього компонента

Назва модуля, теми, завдання для самостійної роботи	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Рекомендовані джерела	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінювання роботи, бали
	ЗК	СК	ПР					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи адміністрування податків та зборів								
Тема 1. Порядок адміністрування податків та зборів	ЗК08	СК08	ПР08 ПР18	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	-
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					4	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 2. Загальні положення щодо обліку платників податків у контролюючих органах та особливості у зв'язку із воєнним станом	ЗК06	СК08 СК09	ПР08 ПР17	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	-
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державної податкової служби та організація консультування платників податків	ЗК01 ЗК03 ЗК08	СК09	ПР17 ПР18	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	-
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 4. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань платника податків	ЗК10	СК08	ПР08	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	-
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 5. Використання сучасних інтернет-технологій при адмініструванні податків	ЗК03 ЗК08	СК09	ПР17	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	-
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 1					Практичні заняття			10
					Самостійна робота			10

Підсумкова контрольна робота змістового модуля 1					Контрольна робота 1			30
Змістовий модуль 2. Організація адміністрування податків та зборів								
Тема 6. Приймання та обробка податкової звітності у ДПС. Податковий контроль у системі адміністрування податків та зборів.	ЗК01	СК09	ПР 11	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	
					2	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 7. Порядок проведення перевірок органами державної податкової служби та особливості у зв'язку із воєнним станом	ЗК01 ЗК11	-	ПР19	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	
					4	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 8. Адміністрування податкового боргу платників податків	ЗК01 ЗК06 ЗК07	СК09	ПР17	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	
					4	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					1	консультація	х	-
Тема 9. Відповідальність за порушення податкового законодавства та особливості у зв'язку із воєнним станом	ЗК01 ЗК08	СК09	ПР17	[1-23]	2	лекція	Лекція-презентація	
					4	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					-	консультація	х	-
Тема 10. Міжнародний досвід адміністрування податків і зборів	ЗК06 ЗК07	СК08	ПР08	[1-23]	6	лекція	Лекція-презентація	
					6	практична	Усне опитування, розв'язування практичних завдань, тестування	2
					6	самостійна робота	Самостійна робота з навчально-методичною літературою	2
					-	консультація	х	-
Поточний контроль змістового модуля 2					Практичні заняття			10
					Самостійна робота			10
Підсумкова контрольна робота змістового модуля 2					Контрольна робота 2			30
Загальна кількість балів								100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами курсу й регламентуються методичними рекомендаціями до виконання самостійної роботи, розміщені за посиланням: https://volnu-my.sharepoint.com/:f:/g/personal/oa_vnu_edu_ua/EvrWiOk1x39GnbZa7vBxOiUB2Z0XQKeFDUO2g5aE_KC_Bg?e=McrDA1

Назви тем	Кількість годин
Тема 1. Порядок адміністрування податків та зборів	4
Тема 2. Загальні положення щодо обліку платників податків у контролюючих органах	6
Тема 3. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності державної податкової служби та організація консультування платників податків	6
Тема 4. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань платника податків	6
Тема 5. Використання сучасних інтернет-технологій при адмініструванні податків	6
Тема 6. Приймання та обробка податкової звітності у ДПС. Податковий контроль у системі адміністрування податків та зборів.	6
Тема 7. Порядок проведення перевірок органами державної податкової служби	6
Тема 8. Адміністрування податкового боргу платників податків	6
Тема 9. Відповідальність за порушення податкового законодавства	6
Тема 10. Міжнародний досвід адміністрування податків і зборів	6
Всього годин	58

IV. Політика оцінювання

Основні принципи організації поточного й підсумкового контролю знань здобувачів освіти розкриті у Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3xyVDTk>).

Політика викладача щодо студента. ґрунтується на засадах ефективної співпраці. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом, заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний план навчання) навчання може відбуватись в онлайн формі з використанням системи Moodle, Office 365 (Teams) за погодженням із керівником курсу.

Під час вивчення освітньої компоненти при поточному контролі оцінюванню підлягають результати навчання, що виявляються через продемонстровані здобувачем знання та набуті уміння й навички, а саме:

- за роботу на практичних заняттях;
- за виконання підсумкових контрольних робіт;
- за виконання завдання самостійної роботи.

Під час проведення підсумкових контрольних робіт передбачене оцінювання результатів навчання, які здобувач набув після опанування навчального матеріалу змістового модуля. Передбачено 2 підсумкові контрольні роботи, які можуть проводитися у формі:

- письмового тестування;
- комп'ютерного тестування (з використанням платформи Moodle);
- розв'язування практичних завдань.

Підсумкові контрольні роботи можуть бути проведені в синхронному режимі (як аудиторна контрольна робота) або асинхронному режимі (наприклад, засобами платформи Moodle).

Викладач завчасно інформує здобувачів про терміни проведення, зміст та форму підсумкових контрольних робіт.

Політика викладача щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки на основі Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі українки (<https://bit.ly/3dquuuY>).

Визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті, можливе: під час переведення здобувача освіти з іншого закладу вищої освіти; під час поновлення здобувача освіти на навчання до ВНУ імені Лесі Українки; за результатами навчання в рамках програм академічної мобільності, програм «Подвійний диплом»; за результатами вступу на перший (бакалаврський) рівень на базі освітнього рівня «фаховий молодший бакалавр», освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»; за результатами навчання, здобутими з використанням елементів дуальної освіти; під час навчання здобувача освіти у двох і більше закладах освіти або ОПП.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, визнаються шляхом валідації.

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК.

Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання в неформальній та інформальній освіті (курси навчання в центрах освіти, курси інтенсивного навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у наукових гуртках, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал освітньої компоненти, навчання на таких платформах як: Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших) в обсязі, що загалом не перевищує 10% від загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На бакалаврському рівні це не більше ніж 6 кредитів.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час виконання практичних завдань, індивідуальної самостійної роботи студента, заборонені.

Вимоги до академічної доброчесності визначаються Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3QNPrNT>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Терміни виконання практичних робіт, самостійної роботи викладач повідомляє на перших заняттях або прописує на інтернет-платформі курсу. Письмові роботи, які виконуватимуться з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Терміни ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Семестровий залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав всі види навчальної роботи, запропоновані викладачем й отримав остаточну оцінку не менше, ніж 60 балів. У цьому випадку підсумкову оцінку він отримує без складання заліку.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100.

Залік під час ліквідації академічної заборгованості викладач виставляє за результатами виконання тестових завдань (максимум 100 балів).

За умови дистанційного проходження курсу залік може складатись он-лайн у вигляді тестів у системі Moodle або програм Office 365.

Перелік питань до заліку

1. Сутність та необхідність податкового адміністрування.
2. Контролюючі органи та органи стягнення.
3. Листування платників податків та контролюючих органів. Податкова адреса.
4. Умови повернення грошових зобов'язань та вимоги до підтвердження даних, визначених у податковій звітності.
5. Загальні положення щодо обліку платників податків.
6. Взяття на облік юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб.
7. Облік самозайнятих осіб.
8. Внесення змін до облікових даних платників податків.
9. Підстави та порядок зняття з обліку платників податків.
10. Вимоги до відкриття та закриття рахунків платників податків.
11. Державний реєстр фізичних осіб - платників податків
12. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності контролюючого органу. Збір податкової інформації.
13. Отримання податкової інформації контролюючими органами.
14. Обробка та використання податкової інформації.
15. Організація консультування платників податків.
16. Визначення сум податкових та грошових зобов'язань.
17. Скасування та оскарження рішень контролюючих органів.
18. Строки сплати податкового зобов'язання.
19. Податкове повідомлення-рішення. Податкове повідомлення особі-нерезиденту.
20. Податкова вимога.
21. Умови відкликання податкового повідомлення-рішення і податкової вимоги.
22. Електронні сервіси, розміщені на офіційному веб-порталі ДПС. Електронний кабінет платника податків.
23. Електронні сервіси, які надаються через «Єдине вікно подання електронної звітності».
24. Електронна звітність.
25. Електронне адміністрування податку на додану вартість.
26. Електронне адміністрування реалізації пального та спирту етилового.
27. Форма податкової декларації (розрахунку, звіту).
28. Складення податкової декларації.
29. Подання податкової декларації до контролюючих органів.
30. Порядок внесення змін до податкової звітності.
31. Сутність податкового контролю та способи його здійснення.
32. Види перевірок.
33. Порядок проведення камеральної перевірки.
34. Порядок та особливості проведення документальних перевірок.

35. Порядок проведення фактичної перевірки.
36. Організація проведення перевірок.
37. Оформлення результатів перевірок.
38. Поняття податкового боргу платника податку.
39. Податкова застава та адміністративний арешт.
40. Порядок погашення податкового боргу або грошових зобов'язань.
41. Порядок списання безнадійного податкового боргу платників податків.
42. Застосування міжнародних договорів та погашення податкового боргу за запитами компетентних органів іноземних держав.
43. Сутність та суб'єкти податкового правопорушення.
44. Відповідальність за порушення законів з питань оподаткування.
45. Види порушень податкового законодавства.
46. Пеня.
47. Діяльність податкових органів у зарубіжних країнах.
48. Особливості адміністрування прямих податків у зарубіжних країнах.
49. Особливості адміністрування непрямих податків у зарубіжних країнах.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Сафарова А. Т. Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти) : конспект лекцій. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 120 с.
2. Сафарова А. Т. Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти) : методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 75 с.
3. Сафарова А. Т. Адміністрування податків (вітчизняний і міжнародний контексти) : методичні рекомендації до самостійної роботи. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2022. 50 с.
4. Калінеску Т. В., Корецька-Гармаш В. О., Демидович В. В. Адміністрування податків : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2021. 290 с.
5. Податковий кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 15.08.2023).
- Митний кодекс України: Кодекс України від 13 березня 2012 р. №4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 20.08.2023).
7. Tax Administration: Towards Sustainable Remote Working in a Post-COVID-19 Environment. URL : <https://www.oecd.org/tax/administration/> (дата звернення 25.08.2023).
8. Richard K. Gordon. Law of Tax Administration and Procedure. URL : <https://www.elibrary.imf.org/view/books/071/06711-9781557755872-en/ch04.xml?tabs=Abstract>(дата звернення 26.08.2023).
9. The Journal of Tax Administration. URL : <http://jota.website/index.php/JoTA/>
10. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

11. Uteka. Швидкий пошук надійних рішень і практичної інформації. URL : <https://uteka.ua/>
12. Інтерактивна бухгалтерія. Бухгалтерський сервіс. URL : <https://interbuh.com.ua>
13. Голоvbух. URL : <https://www.golovbukh.ua>
14. Дебет-Кредит. URL : <https://dtkr.com.ua/>
15. IBuh. Перший в Україні супермаркет для бухгалтерів. URL : <https://ibuh.info>
16. Бухгалтер 911. Сайт для бухгалтерів № 1 в Україні. URL : <https://buhgalter911.com>
17. Все про бухгалтерський облік. URL : <http://vobu.ua/ukr/>
18. Онлайн помічник бухгалтера. URL : <http://buh-help.pp.ua/>
19. Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал. URL : <http://magazine.faaf.org.ua>
20. Вісник. Офіційно про податки. URL : <http://www.visnuk.com.ua/>
21. Баланс. Група компаній. URL : <https://balance.ua/>
22. Intra-European Organisation of Tax Administrations. URL : <http://www.iota-tax.org/>